

Interná smernica pre tvorbu a účtovanie opravných položiek

Názov a sídlo organizácie : Obec Trnie

Poradové číslo internej smernice : 2/2014

Vypracovala : PhDr. Dana Vargová

Schválil : Obecné zastupiteľstvo obce Trnie

Dátum vyhotovenia : 30.9.2014

Účinnosť od: 24.10.2014

Ruší sa interná smernica: číslo : — zo dňa : —

Vnútorňý predpis je vypracovaný v zmysle zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle Opatrenia MF SR z 8.augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, uverejneného pod č.MF/16786/2007-31 /ďalej len Postupy účtovania/ v znení neskorších doplnkov.

Článok 1

Všeobecné postupy účtovania opravných položiek

1. Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia hodnoty majetku. Opravnou položkou sa odhaduje predpokladané zníženie hodnoty majetku. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak sa udiala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku.
2. Ak došlo k trvalému zníženiu hodnoty majetku, zníženie sa účtuje na ťarchu nákladov, napríklad odpis pohľadávky na základe súdneho rozhodnutia o jej vyrovnaní, mimoriadny odpis dlhodobého majetku.
3. Opravné položky pri odpisovanom dlhodobom majetku, ktorého úžitková hodnota sa znižuje opotrebovaním, sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je výrazne nižšia ako jeho ocenenie v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.
4. Opravné položky k zásobám sa účtujú pri dočasnom znížení úžitkovej hodnoty zásob, napríklad, ak sa pri inventarizácii zistí, že čistá realizačná hodnota zásob je nižšia, než je cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.
5. Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria najmä k pohľadávkam, pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, k sporným pohľadávkam voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie.
6. Tvorba opravnej položky sa účtuje na ťarchu nákladov v prospech príslušného účtu opravných položiek.
7. Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov, ak toto opatrenie neustanovuje inak a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky, alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia.
8. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov účtuje tvorba opravnej položky alebo sa upraví jej výška, napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku

ktorému sa zostavuje účtovná zvierka.

9. Opravné položky nemajú aktívny zostatok.

Článok 2

Tvorba opravných položiek k jednotlivým druhom majetku

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Opravné položky tvorené k poškodenému, nevyužívanému majetku budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry dlhodobého majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry dlhodobého majetku identifikovať poškodený, nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch.

Opravné položky sa tvoria k nehnuteľnému majetku, k majetku zaúčtovanom na účtoch obstarania dlhodobého majetku, k hmotnému majetku, k nehmotnému majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci inventúry identifikovať nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch a zaznamenať rozhodnutie vedenia organizácie o ďalšom využívaní majetku.

Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

2. Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

a) Záonné - vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v z.n.p. v rámci podnikateľskej činnosti

b) Ostatné - vytvárané v prípade, že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva v rámci hlavnej činnosti

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade

- pochybných pohľadávok – t. j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom plne alebo čiastočne zaplatené a pri
- sporných pohľadávkach – t. j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplataenie,
- pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní alebo v prípade, ak tak ustanoví zákon o dani z príjmov
- dlžníkom nezaplatená alebo neuznaná časť pohľadávky,

Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok sú najmä:

a) pohľadávka je k 31.12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z okolností – odsúhlasovania inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude celá alebo z časti zaplatená,

b) pohľadávky, u ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu, alebo exekútora

c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje alebo je ukončené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,

d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. z najrozličnejších príčin,

e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,

- f) pohľadávky, pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu
- h) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obdobnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník obci neuhradil,
- i) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd.

Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše na inventúrnom súpise k účtu 391 – Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

3. Opravné položky k zásobám

Opravné položky tvorené k poškodeným, nevyužívaným zásobám budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry zásob. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry zásob, identifikovať poškodené, nevyužívané zásoby a zachytiť ich v inventúrnych súpisoch a v inventarizačných zápisoch.

Článok 3

Výška opravných položiek

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

- a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľností za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnemu odvodeniu existencie vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) nezariadenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie organizácie, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky, stanovené všeobecne záväznými predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy, spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav **pretrváva už viac ako jedno účtovné obdobie** a pri vykonávaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch 041 alebo 042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku
- c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve

Tvorba opravnej položky k dlhodobému majetku sa posudzuje individuálne podľa nevyužitelnosti dlhodobého majetku. Nevyužitelnosť dlhodobého majetku sa určuje v %.

2. Opravné položky k pohľadávkam

1. Záonné OP v rámci podnikateľskej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorej je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ktoré boli

zahrnuté do zdaniteľných príjmov, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako: **360 dní** sa zahrnie do výdavkov do výšky 20% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva

720 dní sa zahrnie do výdavkov do výšky 50% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva

1 080 dní sa zahrnie do výdavkov do výšky 100% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva

Neplatí to pre pohľadávky nadobudnuté postúpením alebo pohľadávku, ktorú možno vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi.

2. Ostatné OP v rámci hlavnej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorej je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

12 mesiacov najviac do výšky 25% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

24 mesiacov najviac do výšky 50% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

36 mesiacov najviac do výšky 100% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvoria v 100 % výške menovitej hodnoty pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý:

- vstúpil do likvidácie,
- je v konkurznom konaní
- je v reštrukturalizačnom konaní,
- alebo ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané.

Inventarizačné súpisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a podkladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

3. Opravné položky k zásobám

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade zásob sú najmä nasledovné skutočnosti:

a) žiadny obrat (reálny výdaj) v prípade jednotlivých položiek zásob v priebehu posledných dvoch kalendárnych rokov, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,

b) zistenie takej skutočnosti, že zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodov technických, ekologických a pod., resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom disajnu alebo jeho fyzickej zastaralosti,

c) nízka obrátkovosť zásob,

d) zníženie hodnoty majetkových zložiek pod dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napríklad straty z predaja majetku),

Článok 4

Účtovanie opravných položiek

09 - Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku

Text účtovného prípadu

Suma MD/ D

1. Tvorba OP k DHM	100€ 558 /092
2. Tvorba OP k nedokončenému DHM	100€ 558/ 094
1. Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DHM	100€ 092/ 658
2. Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k nedokon. DHM	100€ 094/ 658

19 - Opravné položky k zásobám

Text účtovného prípadu

	Suma MD/ D
1. Tvorba OP k materiálu	400€ 558/191
2. Zníženie alebo zrušenie OP k materiálu	400€ 191/658

39 - Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

Text účtovného prípadu Suma MD D

1. Tvorba **zákonnej OP** k pohľadávkam

a) voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní podľa § 20 ods. 10 ZDP
1 500€ 557/391 AÚ

b) nepremlčaným, pri ktorých je riziko, že ich dlžník nezaplatí, a ak pohľadávky pri ich vzniku boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov (§ 20 ods. 14 a § 52 ods. 18ZDP)
500€ 557/391 AÚ

2. Tvorba **ostatných OP** k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP

300€ 558/391 AÚ

3. Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k pohľadávkam

a) zákonných opravných položiek

200€ 391 AÚ/ 657

b) ostatných opravných položiek

300€ 391 AÚ /658

Článok 5

Záverečné ustanovenia

1. Tento predpis je súčasťou vnútorného kontrolného systému organizácie a podlieha aktualizácii podľa potrieb účtovnej jednotky.

2. Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci organizácie.